

IZHAJA VSAK DAN

tedaj ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnia vrsta K 2. Mali oglasi po 4 vrst. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in v rokopisu se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-59.

BRZOJAVNE VESTI.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 12. (Izv.) V poslanski zbornici se je pričela danes politična debata, to je razprava o večeršnjem odgovoru ministrskega predsednika grofa Stürgkha na češko interpelacijo radi uvedbe upravne komisije na Češkem. Grof Stürgkh je včeraj sam odkrito priznal v imenu vlade, da se kršitev ustave na Češkem ne stinja z državnim zakonom. A utemeljeval je korak vlade s tem, da se je za uvedbo upravne komisije na Češkem pokazala nujna potreba in je vlada v očigled grozečemu bankrotu na Češkem morala pograbiti po sredstvu, ki je bilo na razpolago, to je, po suspenziji češke avtonomije in izročitvi deželne uprave v roke posebne upravne komisije.

Vlada torej juriščno svojega koraka sploh ne utemeljuje in se le izgovarja na zasilno stanje na Češkem, ki jo je prisililo k uvedbi upravne komisije. Da je ta izgovor ničev, je danes temeljito dokazal govornik čeških narodnih poslancev, dr. Fiedler, ki je v svojem govoru opozarjal vlado, da bi se dala finančna mizerija na Češkem čisto lahko sanirati, če bi vlada priznala razširjeno kompetenco deželnega odbora in pristala na povišanje deželnih naklad, posebno na povišanje davka na pivu, kakor je zahteval to češki deželni odbor, ki se je smatral za nekakega substituta nedelujočega deželnega zbora. Vlada bi to brez skrbi lahko dovolila in sanacija čeških financ bi se izvršila tako zakonitim putem, ker je to tozadevna kompetenca deželnih odborov priznana tudi po odločbah najvišjega upravnega sodišča. A vlada tega ni hotela storiti, ker so zahtevali tako Nemci!

Sploh je prišlo na današnji seji zbornice do principijelne razprave o enem najvažnejših vprašanj, vprašanju narodne avtonomije. S tem, da je vlada uvedla na Češkem upravno komisijo, je postavila paralelo med deželno in narodno avtonomijo in ni je danes stranke v zbornici, ki bi se upala braniti stare historično-politične individualitete deželnih kronovin napram modernim potrebam narodov po narodni spravi. Le če zamenja Avstrija historično deželno avtonomijo z moderno narodno, le v tem slučaju se zamore izogniti ustavni krizi, v katero vedno bolj pada.

To resnico so tudi Nemci danes odkrito priznali. Njih govornik Lodgman, je izrečno reklamiral narodno avtonomijo za narodne manjšine in proglasil, da se bodo Nemci borili za ta princip z najskrajnejšimi sredstvi. Poudarjal je tudi pravično geslo, da se dandanes nobena narodna manjšina ne more brezposojno pokoravati in udajati vladni tuje narodne večine v deželi. Lodgman je izpregovoril te besede sicer kot češki Nemec in reklamiral narodno avtonomijo seveda samo za nemško manjšino na Češkem, vendar pa so morale njegove besede in zahteve precej brdsko zadeti tudi njegove ožje rojake, alpske Nemce, ki o kakem principu ravnopravnosti narodnih manjšin nočejo ničesar slišati, še manj pa o narodni avtonomiji.

Sicer pa je Lodgman zahteval obenem seveda tudi hegemonijo za Nemce, ne sicer direktno, pač pa je iz njegovega govora razvidno, da stoji Nemci še vedno na svojem starem stališču, da ima Avstrija za nje vrednost le toliko časa, dokler bo priznavala Nemcem hegemonijo nad ostalimi

narod. Kakor hitro bi to ne bilo, potem bi nastale po njegovem mnenju v Avstriji silno dezolantne razmere in zdravilo za te dezolantne razmere, — najzanimivejše razkritje, — bi moralo priti od neke tuje velesile, ki bi bila prisiljena napraviti v Avstriji mir in red. Lodgman je kar direktno apeliral za ta slučaj na nemško pomoč in iz njegovih besed so jasno razvidni zadnji cilji nemške politike, ki priznava Avstriji pravico do življenja le toliko časa, dokler bo delovala na slabitev slovenskega elementa.

Hrvaško-slovenski klub je postavil danes dva govornika in sicer Grafenauerja in Perića. Grafenauer je v interesantnem govoru navajal pritožbe koroških Slovencev proti državni upravi, Perić pa se je bavil s splošnim položajem Jugoslovancev in svaril državo, naj vendar enkrat v svojem lastnem življenjskem interesu opusti sedanjost proti jugoslovanski politiki in nastopi pot pravičnosti. Zanimiva sta bila tudi govora Rusina Okuniewskega in češkega avtonomističnega socialista dr. Šmerala, ki je indirektno priznal, da bi češki socialisti sprejeli tudi okrožne volilne reforme na Češkem.

V drugi polovici današnje seje je zbornica nadaljevala debato o finančnih predlogih. Govoril je samo Rusin Zahajkiewicz svoj dolgi obstrukijski stvarni popravek. Nato je bila debata zaključena in se nadaljevala razprava o nujnem predlogu glede 20 milijonov za izboljšanje položaja učitelstva.

Jutri se bo nadaljevala politična debata in dobi besedo tudi poslanec dr. Rybář, ki bo zavzel napram v razpravi se nahajajočem predmetu principijalno stališče.

V nemških krogih se sedaj razmotriva, kako bi bilo mogoče streliti rusinsko obstrukcijo in krščanski socialci že kolportirajo idejo, naj bi se v petek, ko bo končana politična debata, pričela forsirati finančna predloga, ki naj bi se vršila nepretrgoma, tako dolgo, da bi bila rešena, če treba od petka do torka. Ta načrt pa nima v sebi dovolj realne podlage, ker bi naletel čisto gotovo pri čeških radikalcih na hud odpor.

V naslednjem podajamo sejo poročilo: Zbornica je pričela danes debato o večeršnjem odgovoru ministrskega predsednika grofa Stürgkha na češko interpelacijo glede uvedbe upravne komisije na Češkem. Kot prvi govornik je govoril češki avtonomist Šmerala, ki je izjavil, da smatra njegova stranka za edini izhod iz sedanjega položaja, da se uvede na Češkem deželno-zborska volilna reforma, ki bi omogočila, da bi se z prihodnjih novih volitev udeležila dosedaj izključena delavska masa.

Mladocheški poslanec dr. Fiedler je izjavil, da Nemci s svojo obstrukcijo v češkem deželnem zboru niso dosegli svoje zahteve po uvedbi narodne avtonomije na Češkem, pač pa je nastal za oba naroda ponižujoči položaj neustavnosti. Govornik svaril pred okrožanjem na spravo, ker bi s tem ne prišlo do miru na Češkem, ampak bi se narodni spori le še bolj poostriili.

Posl. Grafenauer (S. L. S.) izjavlja, da ureditev jezikovnega razmerja pri oblastih ne sme biti samo češko vprašanje, ampak vprašanje celokupne države. Vlada je z ureditvijo jezikovnega vprašanja na Češkem pričela le radi tega, ker je jezikovno vprašanje v južnih deželah že rešeno na korist

Nemcem, ki zavzema jo na jugu vladajočo pozicijo. Sicer hoče vlada tudi na Češkem zagotoviti Nemcem hegemonijo. Sedanja vlada nima moči in zmoglosti, da bi vzpostavila med Nemci in Slovenci trajen sporazum na podlagi ravnopravnosti obeh narodov. Govornik je razpravljal nato o uradniškem vprašanju in zahteval, da se mora od vsakega uradnika pri njegovem imenovanju zahtevati znanje obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi. Kritiziral je zlasti postopanje predsednika graškega nad sodišča in poudarjal, da leži krivica v sistemu, vsled česar se bodo jugoslovani toliko časa brcili proti temu sistemu, dokler se ne bodo ravnale po zakonu tudi uradne oblasti.

Posl. Lodgman (nem. svob.) je naglašal, da Nemci niso bili proti debati o čeških razmerah, ampak proti debati v sedanjem trenutku, ko se razpravlja o finančnem načrtu. Nemci smatrajo ravnatoko kakor Čehi juljski patent za kršitev ustave, ki se pravno ne da utemeljiti.

Nato sta govorila še poslanca Okuniewsky in Perić, nakar je bila politična debata prekinjena in se je nadaljevala razprava o finančnem načrtu.

Posl. Zahradnik je polemiziral z izvajanjem posl. Kurylewicza. Koncem seje se je razpravljalo o nujnem predlogu posl. Pacherja in so govorili poslanci Hiltebrand (soc.), dr. Heillinger in Wolle k. Ob 8 zvečer je bila seja zaključena.

Prihodnja seja jutri ob 10 dop.

Proračunski odsek.

DUNAJ 12. (Kor.) Proračunski odsek je danes nadaljeval razpravo o poročilu pododseka glede južno-ameriške paroplovitve. Grof Lasocki je kritiziral delovanje izseljeniških agentov in njih pogubni vpliv na izseljevanje. Govornik je nato, z ozirom na pričetek plenarne seje zbornice, svoja izvajanja prekinil. Sprejel je bil predlog posl. Friedmanna, naj se razprava pododseka ponatisne. Prihodnja seja jutri ob 830 dopoldne.

Poljsko-rusinska pogajanja.

DUNAJ 12. (Kor.) Danes so se pričela nova pogajanja med Poljaki in Rusini. Popoldne se je vršila napovedana konferenca poljskih večinskih strank v deželnem zboru. CesarSKI namestnik Korytowski, ki je prisel danes na Dunaj, je konferiral danes popoldne v parlamentu z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom in sicer v navzočnosti poljskega ministra krajana Dugosza.

Berchtold v avdijenci.

DUNAJ 12. (Kor.) Cesar je sprejel danes dopoldne zunanega ministra grofa Berchtolda v posebni avdijenci.

Pasivna resistenca.

PRAGA 12. (Izv.) Vsi načelniki čeških društev pošnih uradnikov so naznanili poštenu in policijskemu ravnateljstvu, da se odpovedo načelništvu, ker imajo omejene korporacije namen, če do 15. decembra ne stopi službena pragmatika v veljavo, da prično s pasivno resistenco.

Razpust praškega občinskega sveta?

PRAGA 12. (Kor.) Iz avtentičnega vira se poroča, da so vse vesti o predstoječem razpustu praškega občinskega sveta in uvedbi komisarijata, popolnoma izmišljene.

Župan Nathan demisijoniral.

RIM 12. (Izv.) Vseled izida državno-zborskih volitev v Rimu, pri katerih so

zmagali konservativci, je župan Nathan danes odstopil in žnjim vred so odločili mandate tudi vsi liberalni občinski svetniki, tako da je bil občinski svet nesklepčen. Vlada je takoj nastavila državnega komisarja in razpisala tudi že nove volitve.

Konferenca komisarja Skerleca.

BUDIMPEŠTA 12. (Kor.) Komisar baron Skerlec je prisel včeraj v Pešto in je konferiral danes v zbornici z ministrstvom za Hrvaško, grofom Pejačevićem in ministrskim predsednikom grofom Tiszo.

Nečloveško postopanje Grkov z bolgarskimi vjetniki.

SOFIJA 12. (Kor.) Zagonezna usoda bolgarskih vojakov, ki so jih vjeli Grki, a so manjkali pri izmenjavi vjetnikov, se je pričela sedaj polagoma razjasnjevati. Konstatirano je bilo, da so spravili Grki 80 bolgarskih vjetnikov v Solunu na parnik „Pelopes“ in sicer pod prevezo, da se podvržejo karanteni. A vse te vjetnike je doletela jako žalostna usoda. Pri prevozu so jih na ukaz kapitana vrgli vse v morje. 12 drugih vojakov, ki so bili istotako na parniku kot vjetniki, pa so mučili do smrti.

Proti porabljanju Italijanov iz kraljestva na železniških gradbah.

Interpelacija posl. dra Rybára in tovarišev na njegovo ekselencno ministra za železnice:

„Po kapitulacijah, predpisanih za oddajanje železniških stavb, imajo stavbni podjetniki pri gradbi železniških objektov sprejemati v prvi vrsti domače delavce. Ta določba, ki je popolnoma upravičena že po uvaževanju, da dela, ki so plačana z avstrijskim davčnim denarjem, dajejo v prvi vrsti domačim delavcem prilike za zaslužek, pa postaja naravnost v zapoved previdnosti, kjer gre za važne železniške objekte, ki se imajo zgraditi v bližini državnih mej.

Žal, da se je pri gradnji železnice čez Karavanne opetovano zgodilo, da so se najvažnejši objekti gradili s pomočjo inozemskih delavcev, posebno pa Italijanov v kraljestvu, vsled česar ne le da so bili domači delavci prikrajšani na priliki za zaslužek, ampak so bili oškodovani tudi državni interesi. V zvezi vsem protestom se ta praksa od strani podjetnikov tudi danes še dalje izvaja na neženirani način. Tako se pri prezidavanju tunela na črti c. k. državne železnice med postajama Rocol in Vrde porablja skoraj izključno italijanski delavci iz kraljestva, dočim odgovarjajo domačim priglasi-jočim se delavcem, da ni nikakega dela za njih. Pritožbe, predložene proti temu pri c. k. ravnateljstvu državnih železnic v Trstu, niso imele, žal, nobenega uspeha, ker je podjetje izjavilo na kratko, da daje italijanskim delavnim silam iz Italije prednost pred domačimi, ker so prve veliko ceneje. No, dobro znano pa je, da se italijanski delavci iz kraljestva zadovoljujejo z manjšimi plačili, da pa radi splošno znanega slabega hranjenja ne morejo dati niti polovice dela, kolikor ga daje domači delavec. Vrhu tega pa ne gre, da bi pri tako važni gradnji gori označeni javni interesi padali v žrtev preveliki štedljivosti podjetja. Postopanje podjetja izzivilje v sedanjem momentu tem večje razburjenje med domačim prebivalstvom, ker je vsled težke gospodarske krize veliko število domačih delavcev brez dela in se morajo deloma izseljevati, da služijo vsakdanjega kruha sebi in svojim družinam.

kakor so mi sporočili! Tako moram pač ostajati tu in gledati jo od daleč ter moram pogrežati njenega pozdrava!

„Ne, kaj takega ne bi dovolila oče moj!“ je rekel Raffaello. „Je neomajno odkrita.“

„In tako se izvrši tudi!“ je rekel stari srdito. „Obljubim ti, da ga prepustim tebi samemu, sli moj! Nikdo drugi naj se ga ne dotakne — ti sam obračunaj žnjim!“

„Ako bi bil vojvoda častno snubil vašo hči, Luca“, je vprašal mladenič, „ali bi mu jo bili dali?“

„Pohotnemu, nesramnemu malopridnežu? Nikdar! In tudi sedaj — ponudi mi je spravo; povrnem naj se, mi je sporočil, Clarissa, da je po nje volji in častno njegova — ali veste, kaj sem odgovoril njegovemu odpovedancu: ako naj bi jezdi v Florenco, moral bi na oboko vrat viseti vojvodski ropar ženski! Ni miru in ni sprave med njim in mano, dokler mu ne potisnem železa med rebra!“

„On se ne povrne več v dvorec, oče moj!“ je odvrnil Raffaello. „On ve, kaj mu pripravljam, zato stika jo po meni. Ali pa pride z velikim spremstvom!“

(Pride.)

PODLISTEK.

Norec vojvodinje.

Fiorentinska novela Ernsta Remina.

„Prežali smo nanj, na roparja,“ je rekel Luca, pritisnivši mladeniča v svoje naročje in ga poljubivši, ko sta sedela drug poleg drugega pri ognju. „Tu tičimo že sedem dni in noči. Vsikdar je prihajal z velikim spremstvom jezdecev — danes pa je jezdi sam — ali prehitro nam je odšel! Pa že pride zopet prilika!“

Starec je prelomil svoje prognanstvo. Sicer živi njegova hči v miru s svojim soprogom, družega ne ve; ni pa odpustil Alessandru, skuša dobiti ga v svojo oblast, da z ostrino meča razbije to nenasravno zvezo. In kakor pripoveduje Raffaello, je tudi Ippolita, kardinala, glavarja hiše Medicijev, pridobil, da poseže vmes.

IX.

Ko se je naslednjega jutra solnčna krogla dvignila za gorami pri Fiesole in je preko kadeče se doline metala dolge oistre žarke proti razvalinam na višini, sta tam

gori na razsuli stolpni stražnici, kjer so bili valj pregnanci, stala Luca in Raffaello in sta gledala dolj preko mesta.

Za vrhom stolpa je skobec zgradil svoje gnezdo, malo korakov od njiju na ploščadi je ležalo plitvo gnezdo. Zeleno velje je, kakor so je prinesli roparji iz oddaljenega gozda v gorah, je pokril iz okroglo zmes suhih vejic, prepletenih druga v drugo. In nad smolnatim ležiščem je stal ponosno na svojih krempljih negoden mladič, ki pa je vendar že se svojim rmenoblestečim, strmo in ježno zročim očesom skušal moža odvračati v primerno razdaljo.

„Nezaupljiv je napram nama,“ je rekel Luca, stari so modreji, vedo, da smo tudi mi pregnanci, kakor oni, in da smo preklancani!“

Sedaj je žvgnil v počevnem zaletu dolj stari kragulj, kričaje hripavo kakor v svarilo; spustivši se dolj je ojstro pogledaval moža in jima potem, stisnivši peroti popolnoma, obrnil hrbet brezbržno.

V isti hip sta videla, kako prihaja skozi vrata San Niccolò četa oborožencev, ki so se skoro odpravili v goro.

Možstvo starca se je zavarovalo v zgornjem nadstropju stolpa in je potegnilo gorilestve. Vojvodski, ki jih je bilo videti skozi

Podpisani si dovoljujejo torej sledeča vprašanja:

1) Ali je vaša Ekscelenca znano, da so pri železniških gradbah na državnih železnicah, posebno pa pri gradnji tunela med Rocolom in Vrdolu, in prvi vrsti Italijani iz kraljevstva zaposleni kakor delavci?

2) Ali je vaša Ekscelenca voljna ukreniti potrebno, da se bodo pri železniških gradbah porabljale pred vsemi domače delavne sile?

Dunaj, dne 12. novembra 1913.

Slede podpisli.

Renjokoli pri stavbi tržaških vojašnic.

Poslanec dr. Rybář in tovariši so vložili včeraj na domobranskega ministra sledečo interpelacijo zaradi uporabljanja italijanskih državljanz pri stavbi vojašnic v Trstu:

„Zaradi stavbne krize, ki vlada letošnje leto tudi v Trstu, je veliko domačih stavbnih delavcev brez dela. Privatne stavbe se ne grade skoraj nobene, ker je stavbni kredit skrajno drag. Večja prilika za delo pa se je pokazala, ko so se začele graditi vojašnice v Rocolu, vendar pa so se domači delavci videli prevarani v svojih pričakovanjih, ker stavbna podjetnica „Union Baugesellschaft“, kakor tudi njeni podjetniki uporabljajo večinoma italijanske državljane kot delavce pri gradnji vojašnic. Zadnji teden so bili odpuščeni celo že sprejeti domači delavci in nadomeščeni po italijanskih državljanih.“

Če se pomisli, da je ravno vojaška dolžnost v tekočem letu zahtevala največjih žitev od domačega prebivalstva, da, da je bilo vsled poklica v vojaško službo uničenih veliko število gospodarskih eksistenc, kakor tudi da je vojaška dolžnost nalagala velike žrtve domačemu prebivalstvu, in če se vidi na drugi strani, da se one majhne dobrote, ki jih nudi militarizem prebivalstvu, namreč delovni zaslužek za dobave v vojaške namene, stekajo v žepe inozemcev in da med temi inozemci zavzemajo italijanski državljani naravnost privilegirano mesto, in to kot podaniki države, proti kateri ne more vojaška uprava zgraditi dovolj utrdob ob meji: potem je umljivo, da ogorčene med domačim delavskim prebivalstvom v Trstu, brez razlike narodnosti, velikomno in da je vojaška uprava, ki trpi take razmere, izpostavljena najhujši kritiki. Je pa tudi naravnost v nebo vpljajoče dejstvo, da ona dela, kakor vojne laže, vojašnice, trdnjave in mostne stavbe, ki naj bi rabile obrambi domovine, izvršujejo podaniki tuje države, pri čemer se ni poredkoma dogajalo, da so se skrivali pod preprostim delavskim jopičem italijanski častniki.

Ni namen podpisancev, da bi v tem oziru dajali dobrih svetov vojaški upravi; kot zastopniki davkoplačevalcev in vojaških obvezancev, brezposelnih avstrijskih državljanov pa imajo pravico zahtevati, da dobiva pri takšnih stavbah dela izključno le domače prebivalstvo. Od večine tržaškega občinskega zastopstva, ki bi bilo v prvi vrsti poklicano, da bi varovalo koristi domačega prebivalstva, pa tega z ozirom na njegovo znano mišljenje pač ni pričakovati.

Podpisani se torej obračajo na Vašo Ekscelenco z vprašanjem:

1. Ali so Vaši Ekscelenci znane zgoraj navedene okoliščine v zvezi uporabe velikega števila italijanskih državljanov pri stavbi vojašnic v Trstu?

2. Ali hoče Vaša Ekscelenca ukreniti potrebno, da bodo pri teh in podobnih stavbah, zlasti v Primorju, italijanski državljani izključeni od stavb v vojaške namene in se bo domačemu prebivalstvu nudila prilika za delo?

Dunaj, dne 12. novembra 1913.

Slede podpisli.

Brez naslova.

I.

Znana resnica je, da tudi najlepši, najboljši in najidealnejši zakon ni ne koristilo, ako se ne izvaja v tistem smislu, v tistih smereh in v dosegu tistih namenov in ciljev, ki so bili v mislih dalekoglednemu in poštemu zakonodajalcu — še več: da tudi najboljše zakoni, izdani z najboljšimi nameni, postajajo naravnost pogubni, ako se izvajajo nasprotno intencijam zakonodajalca.

Tako je z zakoni — tako je z velikimi in najvzvišenejšimi idejami. Odlična okoliščina je: Kakor roka je, ki jih praktično uveljavlja? Ali je roka pošena, ali je res zvesto udana ideji, ali jo hoče res uveljavljati, čisto in neomadeževano, brezpogojno, brez nikakih postrežljivih misli in namenov, ali hoče idejo udeležiti le radi nje same, radi nje dobrote in veličine — brez kakoršajesibodi sebičnosti.

To veliko resnico občuti organizem naše države v vseh svojih kosteh, v vseh svojih žilah. V tej resnici je sinteza (sestav) vsega avstrijskega problema, akutne krize, na kateri laborira s težko muko, boleznijo, ki priklenja — da govorimo simbolično — bolnika na posteljo, da se zviha v mukah, a ne more vstati.

Imamo konstitucionalne državne zakone, slineče na principu enake pravice in svobode, ki se ponašajo s precejšnjo starostjo — vsaj tako, da bi bili morali biti v zdavnaj izvedeni do zadnje posledice v

smislu svoje vsebine in svojih določb — za vse! A kdo bi si upal trditi, da je Avstrija v resnici konstitucionalna država, da res uživa vsi nje podaniki tiste pravice in svobode, ki so fundirane v teh zakonih?

Ne! V Avstriji imamo le videz in formo konstitucije, v resnici pa smo absolutistično vladana država. Pri tem ne mislimo seveda toliko na absolutizem izvestnih strank in narodnosti. Pred vsem pa nimamo onega, kar je glavni steber konstitucionalizma, nimamo vestnega in samosvestnega parlamenta, ki bi mogel in hotel čuvati svoje prerogative na vse strani, na zdolaj in na zgoraj. Mesto, da bi parlament brezpogojno uveljavljal svojo voljo tudi nasproti vlad, mesto da bi bila vlada le izvrševalni organ volje parlamenta, se vlada igra s parlamentom in mu utilluje svojo voljo in ga — kaznuje, čim jej ne bi bil na uslugo v vsem, in ga krotil.

Kako je prišlo do tega? Tako, da so dobili moč v roke ljudje, ki niso — znani po narodni in strankarski sebičnosti — izvajali konstitucionalnih zakonov po njihovem smislu, duhu in njihovih intencijah, ampak so jih zlorabljali in prostituirali v svoje umazane namene. Da je po letu 1867, iz katerega datirajo naši državni osnovni zakoni, nastopila vlada, ki bi bila začela z neizprosno energijo in brez vsakih ozirov izvajati državne temeljne zakone do vseh skrajnih konsekvenc, bi bil davno že rešen tisti usodni avstrijski problem, ki pa je še danes neresen istotako, kakor je bil leta 1867, in ki goni državo iz krize v krizo, ki jo vežejo na vseh udih in ki tudi v nje vnanji politiki ne dovoljujejo nikakega poleta, ki bi izsiljevali respekt pred to državo v vnanjem svetu.

Zgodovinsko znameniti dogodki zadnjih časov in vse nezgode naše vnanje politike napram njim, so le logična posledica dejstva, da so državni osnovni zakoni ostali le na papirju in se niso izvedli. Narodni so razburjeni in nezadovoljni, ozlovoljeni proti državni upravi je splošno; od kje naj pride torej tisto soglasje, tista kompaktnost volje, ki naj bi dajala vsakemu ukrepu in vsaki akciji naše vnanje politike tisto neizogibno zaslombo, ki jamči za — uspehe?

Oni, ki so ustvarili naše državne zakone, so storili to z zavratnim namenom, da se bodo le ponašali žnjimi v posvedčenje svojega preteznega svobodoljublja in svoje pravičnosti, da pa jih ne bodo nikdar izvajali v njihovem duhu in njihovem smislu, da jih bodo marveč prostituirali in izrabljali v namene, ki so besedili teh zakonov — § XIX! — dilametraino nasprotni. Od todi sedanja avstrijska mizerija! Tu je vzrok, da avstrijske notranje razmere ne morejo priti do konsolidacije, da se marveč zamojavajo vedno bolj, da se interes avstrijskih narodov na tej državi krči, da ostaja neresen avstrijski problem in da mnogi želijo gubljajo nado v povoljno njega rešitev!

Domače vesti.

Kako so Italijani v Avstriji — proganjani! Visokoficijni „Pol. Korrespondenz“ so poslali iz Budimpešte dopis, v katerem se brliko pritožujejo radi vedenja nemadžarskih narodnosti. Se sedaj, ko da se vendar vrše konference v svrhu sporazuma, da se te srbote narodnosti pritožujejo v domačih in vnanjih listih radi tiraniziranja in zatiranja od strani ogrske vlade. Posebno hudi so ogrski vladni — angeli miru na Rumune, ker da se obračajo celo do rumunske vlade in jo obveščajo o svojem preteznem mučeništvu. Rumune, ki tako tožijo, označa dopisnik za prefrane radikalce. Da bi izpodbil rumunske tožbe, da vlada zanemarija nemadžarsko nedržavno šolstvo — navaja dopisnik celo število, koliko troši ogrska vlada za to šolstvo. Govor številk, da je jasen dovolj.

Nam, seveda, ni dana močnost, da bi kontrolirali te številk glede na njih resničnost. Nu, denimo, da so resnične. Ali vprašanje je, v kake namene troši ogrska vlada? Ali v namenom, da bodo te šole res služile svojemu pravemu namenu: izobrazbi v materinem jeziku in narodnem duhu, v krepitev rumunske narodne individualnosti — narodni vzgoji? Ali ne marveč le v to, da ima ogrska vlada tudi te šole pod svojim vplivom, da tudi s pomočjo teh šol širi madžarsko državno idejo? Ravno mi tržaški Slovenci bi mogli zapeti zanimivo pesmico, o dobroti podpor, ki jih dajajo taki — sovražniki! O, saj je tudi naša tržaška mestna občina radi trošila za okoličanske šole po spodnji okolici, šole — po predpisih — s slovenskim učnim jezikom! Ali: kake učitelje je nastavljal na teh šolah! Razne — Bonine! Ljudi, ki niso kazali učencem lepote njihovega materinega jezika, ki so ga marveč sramotili in vzbujali v učencih le mržnjo do njega. Danes, seveda, — hvala Bogu! — ni več tako, ker v mlajši generaciji slovenskega učiteljstva ni več takih — značajev!

Ali pustimo to! Nekaj drugega nam je na mislih. Tudi očitje nelojalnosti, ker se ogrski Rumuni baže obračajo do rumunske

vlade in jo obveščajo, nas spominja na naše primorske razmere in na naše boje z Italijani. Saj je to, kar se pri ogrskih Rumunih tako oistro graja, vendar tu pri nas vsak danja praksa. Mari se naši Italijani ne obračajo vsak hip do italijanske vlade, da-si nam je menda istotako ptuja kakor rumunska! Mari naši Italijani ne obveščajo italijanske vlade in javnosti v so sednjem kraljevstvu o vsakem in tudi najneznačajnejšem dogodku, ki jim ne gre v račun?

A kako vse drugače sodi avstrijski oficijelni svet o teh posezanjih naših Italijanov tj. preko meje v Italijo! Tu se ne oglašajo nobene visokoficijne Kasandre in ne tožijo, da je to nekorektno, nedopustno in nezdružljivo z dožnjo lojalnostjo! Pri Italijanih ni to nikako izdajstvo. Je to nekaj, čemur ne le da se ne oporeka, marveč se celo uvaža in se mu s tem podaja celo značaj legitimnosti! Kolikokrat že je oficijelna Italija vsled pritiska iz naših pokrajnih pritiskal na Dunaj — s popolnim vspehom, in tako posegla v naše notranje stvari!

V italijanskem parlamentu kličejo italijansko vlado na odgovor radi avstrijskih notranjih stvari, a ta posledaja kliče na odgovor avstrijsko vlado na Dunaju. Bog ne daj, da bi se kaj takega zgodilo v rumunskem parlamentu! To bi se polnilo ječe z veleizdajci! Pri nas pa so se že ustavljali procesi in pomiloščali obsojenci vsled intervencije Italije! Dogodki najnovejših dni govore!

Pri ogrskih Rumunih je to veleizdajstvo, pri naših Italijanih pa nekaj — kako bi rekli hitro? — samo ob sebi umevnega. V tej razliki se izraža vse tisto privilegovano stališče, ki je uživalo naši Italijani v tej državi. Pri Rumunih je vsak izraz simpatije do Rumunov v kraljevstvu izdajstvo, naše pokrajine pa so — v kolikor gosposujejo v njih Italijani — država v državi se svojimi ambasadorji v Rimu!

Ali bi bili srečni ogrski Rumuni, če bi bili tudi oni taki — mučeniki!

Čudna pijeteta gospode na železniškem ravnateljstvu. Iz krogov ZJŽ smo prejeli: Kako umevajo na tukajšnjem ravnateljstvu državnih železnice pijeteto do umrlih železničarjev, ki so vsi takorekoč v železniški službi izčrpali svoje moči, dokazuje sledeči značilni slučaj: V pondeljek je umrl v bolnišnici pri Sv. Magdaleni bivši pisarniški sluga na tukajšnjem železniškem ravnateljstvu Viktor Ortis. Ravnateljstvo je bilo o tem takoj obveščeno. Običaj je, da pošlje v takih slučajih ravnateljstvo okoličnico na vse oddelke in na ta način poskrbi za primerno spremstvo na zadnji poti svojega uslužbenca. To je pač običaj, ki jo zahtevata že navaden takt in pijeteta do umrlega uslužbenca. V sramoto nadute nemške gospode na ravnateljstvu pa naj pribijemo, da se tokrat ni izdala nobena okoliščina in da se pogreba Viktorja Ortisa ni razen treh najboljših njegovih prijateljev udeležiti nihče od ravnateljstva. — Seveda če bi bil Ortis kak nemški inšpektor, bi moralo biti vse na nogah. No, ker je bil Ortis samo ubog pisarniški sluga in še po vrhu Slovec, se pač nemški gospodi na ravnateljstvu ni zdelo niti vredno, da bi se pobrigala za njegov pogreb vsaj toliko, kolikor zahteva od olikanih ljudi vsaj najnavadnejša pijeteta... Škandal je to in sicer prav grd škandal!

Zmožnejši sluga kot uradnik. Iz delavskih krogov smo prejeli: Šel sem mlaulo sredo popoldne v poštini urad v ul. Istišto? da oddam zavoj, ki je bil namenjen v Kamnik na Krajskem. Stopivši v urad, sem zahteval pošteno spremnico in bil sem postrežen, ali ne tako, kakor sem zahteval. Zahteval sem slovensko tiskovino, a tam poslušajo uradnica mi je dala italijansko. Dal sem jej jo nazaj in nato mi je dala slovensko, ali čakal sem precej dolgo, preden sem jo dobil. Tiskovine so bile vse prašne, ker so se nahajale v neki zaprašeni omari. Zato bi hotel opozoriti slovensko ljudstvo, ki prihaja v gorl omenjeni urad, naj vedno zahteva slovenskih tiskovin, kajti kdor jih ne zahteva, jih tudi ne dobi, ker jih raje puščajo ležati v prahu.

Nato sem šel k blagajni, da plačam poštino. Seveda sem govoril slovenski, in tam poslušajo uradnik me ni razumel ali me pa ni hotel razumeti. Poklical je tolmača, slugo, ker sam ni znal ali maral občevati z menoj. Malo čudno pa je vendar za takega g. uradnika, da je sluga zmožnejši kot uradnik. Vprašal sem nalašč slugo, koliko jezikov je zmožen, in mi je odgovoril, da treh. Med tem pa se mi je on gospod uradnik še tako zaničljivo smejal, kakor da bi jaz ne imel pravice, govoriti slovenski.

Ta gospod naj si pač zapomni, da je on zaradi nas tam, ne pa mi zaradi njega. Če ni zmožen slovensčine, nikakor ne more in ne sme biti na takem mestu, kajti v javnih uradih imamo vso pravico zahtevati, da občejujo z nami v našem jeziku in uljudno, ne pa tako, kot omenjeni gospod uradnik, ki je, kakor sem doznal pozneje, odnekod iz Rovinja in zagrižen kamoraj.

Protest proti odlikovanju P. Roseggerja. Pred nekoliko dnevi se je širila po listih vest, da bo znani nemško-štajerski pisatelj P. Rosegger odlikovan z Nobelovo nagrado. Vsled te vesti je češka kulturna

zveza odposlala na švedsko akademijo znani to-le brzojavko:

„Ne vemo, ako je veleislavni akademiji znano, da štajerski pesnik Rosegger, čigar literaturne zasluge priznavamo popolnoma, svojo res zaslužno popularnost ljudskega avtorja izrablja za germanizatorično propagando s tem, da energično z velikim nabiranjem prispevkov vzdržuje šole, ki ne služijo izobraževanju in kulturnim svrham. Te šole se zlorabljajo v ponemčevanje čeških in jugoslovanskih otrok, iz česar nastaja velika kulturna škoda za Čehe in Jugoslovane. V intencijah plemenitega ustanovitelja Nobelove ustanove je bilo, da se s podeljevanjem Nobelove nagrade širi kultura. Naj se nagrajuje, proslavlja in podpira ideje, koristne vsemu človeštvu. S podeljenjem te nagrade Roseggerju ne bi bilo sankcionirano samo zaslužno delovanje njegovo kakor svežega romanopisca, ampak poplačano bi bilo tudi njegovo kulturni sovražno agitatorično delovanje na škodo družih narodov, in to ne le takih, ki razpolagajo z nezadostnimi sredstvi za širjenje kulture. Brez dvoma bi gospod Rosegger denar Nobelove ustanove porabil za nadaljnje ponemčevanje slovenskih otrok in tega gotovo ne žele tiste korporacije, ki podeljajo nagrado. Smatramo za svojo dolžnost, da veleislavno akademijo opozorimo na to okoliščino. Po podeljenju Nobelove nagrade Roseggerju bi bili češki in jugoslovanski narodi užaljeni in ponižani v svojih kulturnih stremiljenjih.“

Mi Jugoslovani moramo biti iz srca hvaležni češkemu kulturnemu društvu, kajti ravno naša narodnost na Koroškem in Štajerskem je, ki po šolah, podpiranih toll izdatno po Roseggerju, trpi veliko škodo. To je zopet enkrat čin praktične vzajemnosti!

Kanalizacija potoka „Karbonara“. C. kr. namestništevni svetnik nam javlja: Družba „Officine elettriche dell'Isouzo“ je prosila dovoljenja za kanalizacijo potoka „Karbonara“ (Potok pod Trstenikom, javno dobro, katastralna številka 1012) na mestu, kjer teče isti pod največjim obokom državno železničnega mostu, nazvanega „Karbonara“, in to v svrhu napeljevanja električnega toka velike napetosti za prenos električne sile od centrale v Trliču v okolico svobodne luke v Trstu. To se razglaš v smislu §§ 17, 76 in 83 zakona z dne 28. avgusta 1870 drž. zak. štev. 44 z opombo, da so dotični načrti na vpogled v uradu c. kr. namestništvenega svetnika v Trstu (ulica Caserma št. 7, II. nad.) od 12. do 18. t. m. Dne 19. novembra bo komisijonalna razprava, pri kateri naj navedejo interesi ugovore, ki niso bili še prijavljeni. V nasprotnem slučaju se bodo interesi smatrali sporazumskimi z načrtom ter se izda odlok brez obzira na poznejše ugovore. Komisija se snide določenega dne ob deseti uri zjutraj na licu mesta.

Sijajen izgled bratske ljubavi. V zadnjem „Narodnem Listu“ čitamo: V selu Maljkovo v stiški občini so zgradili novo katoliško cerkev in se je nedavno vršilo blagoslovljenje. Z Maljkovim meji veliko in popolnoma pravoslavno selo Otšič. Ti mejaški kmetje žive od nekdaj med seboj v največji ljubavi in vstrpljivosti: kumujejo drug drugemu in o raznih praznikih prihajeni k drugim v goste. Kakor da so eno selo, ena duša, ena vera. V dan pred blagoslovljenjem katoliške cerkve so uglednejši kmetje iz Maljkova poslali Otšičanom in njihovemu duhovniku sporočilo: Brez vas ni veselja, ni slave! Otšičani so se odzvali in radostno sprejeli bratski poziv.

Zbralo se je okoli svojega duhovnika kakih petdeset Otšičanov in odšli so pod sabsko zastavo na katoliško slavo. Maljkovčani so jih sprejeli seveda z obema rokama in prisrčno: s pesmijo in godbo. Isto tako bratski se je izvršilo to slavlje, ki je pokazalo najsvetlejši moment: ljubav, slogo in znošljivost našega kmeta napram bratru kmetu druge vere! Če smo ljudje, gojimo to spontano, jako in prirojen ljubav! In po vseh naših deželah, kjer živi naš narod dvoje vere, naj blesti primer Maljkovčanov in Otšičanov!

O, zlato je to kmetско srce, če je niso — drugi zastupili!

Izkoriščanje občinstva, posebno pa ravno slovenskega, se dogaja s strani trgovskih agentov, po večini Židov, ki prihajajo v naše kraje ter prodajajo različno blago po stanovanjih in tudi v uradih. Ti agentje so nenavadno vsiljivi s srajcami, sploh s perloni in obleko.

Neumevno nam je, kako da taki tički, ki razum tega, da delajo nesolidno konkurenco domačim obrtnikom, razpečavajo blago brez cene ter varajo na ta način odjemalce. Svarimo zato slovensko občinstvo ter ga opozarjamo na točko 60 obrinlega zakona, na podlagi katere ni dovoljeno razpečavati na drobno blago privatnim potom, posebno pa ne po stanovanjih, in uradih. V interesu narodnem in gospodarskem je, da se te nemške in židovske pi-javke enkrat za vselej zavrnejo in zato pozivljamo občinstvo, da take slučaje nemudoma naznani politični oblasti (tu v Trstu c. k. namestništvenemu svetniku.)

Književnost in umetnost.

Sem Benelli: Ljubezen treh kraljev.
Tragičen poem v treh dejanjih. Prevedel Alojzij Gradnik. Gorica 1913. Samozaložba. Cena 2 K. Str. 115. Tiskala „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Zdi se, da so slovenski časopisi premalo poudarili pomen pesnika in dramatika Sem Benellija, ko je izšel slovenski prevod Ljubezni treh kraljev izpod peresa dra. A. Gradnika. To je tembolj čudno, ker je prišlo baš v tem letu nekaj Sem Benellijevih del na svetovno odre. Sem Benelli ni več samo italijanski poet, njegova dela se morajo prištevati že med svetovno literaturo.

Vedno je bila naša želja, da bi se slovenski narod v svojem jeziku mogel seznanjati s plodovi najvišje kulture — da bi se slovenska literatura bogatila tudi s prevodi najboljših spisov in stvaritev iz svetovne literature. Nam bi se zdelo to večjega pomena za izobrazbo našega naroda in za povzdigo njegove kulture, torej veliko večja in znamenitejša kulturna pridobitev, če bi se naši ljudje lahko v domačem, slovenskem jeziku naslajali s spisi največjih literatov, nego cela kopa slovenskih shodov in manifestacijskih zborovanj, več nego cela vrsta drugih narodnih zahtev in programov. Če bi se to zgodilo, bi to za naš napredek pomenjalo več nego vsako vseučilišče; kajti to bi bilo samonasebi pravzaprav že tisto, kar bi radi dosegli s svojimi visokimi šolami.

Toda — kakor daleč imamo še do uresničenja svoje pravične zahteve po visokih šolah slovenskih — ali jugoslovanskih — tako daleč, če še ne dalje, imamo do uresničenja pravkar omenjene svoje želje, da bi imeli pri liko, svetovno literaturo prebirati v svojem jeziku.

Ne gre tu, da bi razlikovali med znanstvom in lepo knjigo; za to gre, da sploh kaj dobimo v svojem jeziku iz bogastva drugih literatur.

Ni se nam treba sramovati svoje literature: stara je komaj šestdeset let in je razmeroma lepa in bogata. Toda če pomislimo, da so drugi narodi, ki nimajo starejše literature, in so nas prekosili na tem polju; če pomislimo, da je tekmovalje med narodi na vseh poljih, in zlasti v literaturi, vedno silnejše in ostrejši in da se le tisti narod vzdrži v tej konkurenci, kdor je z vsem potrebnim za ekzistenčni boj preskrbljen, potem spoznamo, da nam je neizogibno potrebno, da se založimo tudi s produkti duha drugih narodov. Saj zadnji čas uredniki naših revij in mesečnikov nikoli ne omenjajo, da je v naši originalni literarni produkciji izobilja! In siromaki kuhajo z vodo!

Zdi se nam, da je naša literarna javnost, zlasti, da so naše književne organizacije — malo jih imamo! — do zadnjih dob grešile, ker so zanemarjale prevode iz drugih slovstev. Zdi se nam namreč pretiravanje, če se zatrjuje, da je treba podpirati originalno produkcijo predvsem — tudi če je slaba. To je gotovo neekonomično, če se zaradi slabega originalnega duševnega proizvoda zavrne ali odrine dober in izoben prevod, nego klaverno original! Malo več ekonomije nam tudi v slovstvenem življenju in delovanju ne bi škodovalo.

„Poklicani faktorji“ naj si to poženejo k srcu! Koristilo bo njim, literarnim organizacijam, pisateljem in narodovi celoti! To je suprema lex!

Te stvari so nam prišle na misel, ko smo odložili Gradnikov prevod Sem Benellijerega dramatičnega poema iz rok.

Gradnik je imel srečno roko pri tem delu. Prvič je zato, da je izbral za prevod spis, ki je bil res vreden, da se nam predstavi v slovenskem jeziku, drugi je pa prevod sam odlično delo. O tem obojem se je že pisalo pri nas, in sicer ne le v zadnjem času, marveč tudi takrat, ko je Ljubljana ravno radi predtave tega dela v deželni gledališču doživela precejšen kulturni škandal.

Vsebine ne bomo navajali. Knjigo, ki je v slovenskem prevodu cenejša nego v italijanskem izvirniku, čeprav je slovenska knjiga prav okusno opremljena, mora občinstvo kupiti in štati. Dobi se po knjigarnah, pa tudi pri pisatelju dr. A. Gradniku v Gorici.

Dr. Gus av Le Bon. — Psihologični zakoni razvoja narodov. To že zadaj naznanjeno delo svetovne slave je dobilo v Trstu edinole pri slov. ak. fer. dr. „Balkan“ (Nar. Dom). Knjiga, ki jo je le za priporočati brez izjeme stanu, ker je za vsakogar razumljivo pisana, stane lično opremljena samo K 2-50, za dijake K 1-80. Po pošti 20 vinarjev več.

Razne vesti.

Amerikanski milijonarji. Iz statistike ameriškega blagajniškega urada je razvidno, da živi v Združenih državah ameriških 2500 oseb, ki imajo letnih dohodkov 500 000 do 1.250.000 K. 550 oseb z dohodki 1.250 000 do 2.500 000 K. 10 oseb pa z dohodki, ki presegajo 5 milijonov kron.

Novodobni „večni Zid“. Novozadska „Zastava“ piše o patrijarhu Bogdanoviču: „Za svoje grehe se je spokoril nesrečni metropolit srbske pravoslavne cerkve — in vse njegove prestopke je oprala rečica Acha. Nemirna vest ga je preganjala po nevarnih gorskih stenah blizu Gaštajna in tako je našel nesrečni svečenik, izgubljeni duševno ravnovesje, svoj mir v hladni vodi izven svoje izdane domovine. Mir in pokoj njegovi duši!“

Darovi za družine vojnih obvezancev v Srbiji. Glavni odbor za podpiranje družin vojnih obvezancev v Beogradu je doslej prejel 796 000 dinarjev darov, izdal pa 485 000 dinarjev. Te dni izda v isti namen še 200 000 dinarjev v mejah Stare Srbije in 50 000 dinarjev prebivalcem v novih krajih, ki so trpeli vsled navala Arnavtov.

Zaradi zajca umoril mater šestih otrok. Pri Landshtutu so preteklo nedeljo našli zadavljeno 45 let staro gozdarjevo vdovo Mar. Ulehla, mater šestih otrok. Poleg nje so raztreseni ležali dokumenti njenega moža. Vdova je šla po pokojnino, katere pa ni dobila, ker v nedeljo ni izplačevanj. Dva kmeta sta videla nekega mladega fanta, ki se je v daljavi dvignil ob cesti in z zajcem v roki tekkel proč. Kmeta sta se približala onemu kraju in našla umorjeno vdovo. Orožništvo je kmalu nato na bližnji postaji prijelo nekega 22 let starega Jurija Batelta, ki je imel zajca v rokah. Batelt se je tresel po vsem životu, ko je orožnik polčil roko nanj. Dognalo se je, da je vdovo, ko se je vračala domov, srečal neki znan lovec, ki ji je podaril zajca, kar je vdovo jako veselilo. Veselo je stopala vdova naprej, veseleč se, da dragim otrokom prinese dobro pečenko, narkar jo je zgrabila morilčeva roka. Morilec pri njej ni dobil mesečne pokojnine, katero ji je mislil ugrabiti, zato je umorjen vzela samo zajca, ki pa je povzročil, da ga je hitro prišla roka pravice.

Tihotapci s saharinom kot usmiljene sestre. Ob Vseh svetih se je pripeljala s ponočnim brzovlakom na mejno železniško postajo Buchs na Švicarskem ženska oseba v obleki usmiljene sestre. Njeno vedenje, osobito njena nenavadno široka postava, se je pa zazdela carinskemu uradniku sumljiva. „Usmiljena sestra“ je morala v neko sobo, kjer so preiskali njeno obleko. Uradnik se ni zmotil. Imela je pri sebi čez 10 kg saharina, ki ga je hotela utihotapiti.

Nevoljo do jedi in zoprnost napram mleku, ki se večkrat kaže pri otrocih, in ki je znak nervoznosti, se da kaj zlahka odpraviti s previdno hrano. „KUFKEKE“, ki se lahko doda mleku, kakao, juhi, zelenjavi in drugim jedilom, je otrokom jako priljubljena ter upliva dobrodejno na raščo. Brošurica s 104 recepti se dobiva zastoj v lekarnah in mirodinicah.

Po bolezni

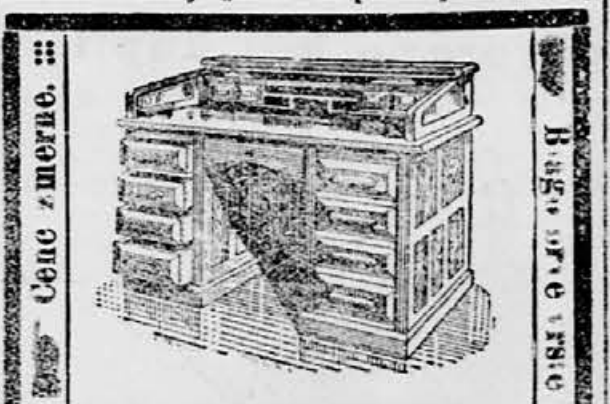
sledi navadno perijoda, v kateri se počuti bolnik še šibkega, in vsak, tudi najmanjši napor ga lahko utrdi. Radi tega treba tej perijodi posvetiti največjo pažnjo, bodisi pri otrocih kakor tudi odraslih, dokler ne pride čas, ko so vse nade ozdravljenja pokopane.

Dobra in priročna hrana, kakor tudi

„Emulzija Scott“

iz retnege ribjega olja, katere je lahko prebavna, bo dala bolniku nove moči ter mu pospešila slast. — „Emulzija Scott“ je ravno tako uspešna poleti kakor pozimi. Biti pa mora sama „Emulzija Scott“ in nikaka ponaredba.

Cena originalni steklenici, ki se dobiva v vseh lekarnah Kron 2-50. Ako se pošlje 50 vinarjev v znakah trditi „Scott & B. wne G. m. b. H. Dunaj III.“, ter se ob tej priliki sklicuje na ta oglas, pošljemo potom ene lezarni, in sicer samo enkrat, steklenico emulzije „Scott“ za poskušnjo. (6)

TOVARNIŠKA ZALOGA

vsakovrstne moderne ameriške pisarniške opreme.

Moderne pisarniške potrebščine. — PEČATI. NAPISI. — Blagajne varne proti vplomu in požaru (Wiese - Dunaj). Električne varnostne račne železne blagajne „Viper“ popolna varnost proti tatvini itd. itd. Cenik in stroškovni proračuni franco in brezplačno

F. J. JERŠE, TRST

Razstavna in pisarna VIA NUOVA št. 15. Mezanin! Interurb. telefon 23-77. Mezanin! Skladišče: Via Gioachino Rossini št. 30.

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (bliža gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolesalni izbor.

Na vse prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim prídalkom : Franck? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvretok. — : Franck: iz zagrebske tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

Hans Scheidler zobehnik

bivši: prvi zobehnik Dr. Ferdinanda Tanzer Sprejema od 9—1 in od 3—6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5 U.

Velika zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov, orkestronov pri Batjel-u, Gorici, Stalna ulica št. 2 in 4. Robustna delavnica. — Prednja za stroje. Čisti franke. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rabljenih po ceni

PARNA pralnica, čistilnica na suho ALBIN BOEGAN barvarnica ulica Farneto šte. 9, Trst.

Ženske, moške in otroške obleke, toalete, uniforme, prevleka pohištva, preproge, kožuho-vina, perje, rokavice itd. itd. se barvajo in čistijo na suh način najnatančneje in najskrbneje po najnižjih cenah v centrali ul. Farneto šte. 9 in tržaskih podružnicah ulica dell' Istria št. 12 in ulica Belvedere št. 49 ter v podružnici v Gorici, ulica del Teatro št. 14.

Vino z Brionskih otokov

Glavna zaloga;

Trst - ulica Carlo Ghega šte. 11.

Telefon 15-67.

SPECIJALITETA:

KONJAK BRIONI IN VERMUT.

Kje dobite

najfinejši medicinalni konjak, rum za čaj, šampanjec, Malago, Vermouth, Marsala, pristni kranjski brinjevec, slivovec; dalje Altvater, Vlahov, Maraschino, Fernet Branca in poleg tega še najboljše grenčice, kakor Campari-jevo, Pe-linkovac, FLORIJAN, kakor tudi vse druge raznovrstne likerje, katere so

najboljše pijače?

Edino le pri

Antonu Turku

Trst, ulica Carlo Ghega št. 10 (vokal ulice C. Ritmeyer)

kjer poleg navedenih in še drugih pijač

dobite tudi razne brezalkoholne pijače

kakor so: Mareličar, Jagodčnik, Limet, Hruškovec in Jabolčnik, popolnoma brez alkohola in po najnižjih cenah, in sicer po 48 stot liter. Na željo je dobili tudi na debelo.

Edina zaloga: DALMATINSKEGA TROPINOVCA. Razpošilja proti poštnini tudi na dom, in sicer v Trstu franco, a na deželo po poštnem povzetju.

NAJBOLJA PIJAČA GRENČICA

:: Florijan ::

NAJBOLJA PIJAČA GRENČICA

NAJFINEJŠI: DALMATINSKI

Tropinovec

LITER - KRON 1 60 - LITER

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaka, naročalte pri domači trgovci, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. - Priporočam J. J. SUBAN, Trst, C. V. 28

Tržaška posojilnica in hranilnica

Poštno hranilnični račun 16,004.

Posojila daje

na vknjižbo,
na menice,
na zastave in
na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/4 %

Večje stalne vloge in vloge na tekoči račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono.
Oddaja domače nabiralnike (hranilne pušice).

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.
Trst, plazza Caserma šte. 2, I. (v lastni palači — vhod po glavnih stopnjicah).

Telefon šte. 952.

Ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednosti, popolnoma varno proti vladu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu, ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.

Stanje vlog nad 10 milijonov.

URADNE URE: od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne
Izplačuje se vsak delavnik ob uradnih urah.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in lepših ur. Kupuje in menja stare zlate in tudi srebro s novimi predmeti. — Srebrna srebro in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi šepne ure. **DELO ŠOLIDNO. CENE ZMERNE.**

„Obrtniško društvo“ pri Sv. Ani,

tik tramvajske proge

priporoča slav. občinstvu svoje znano

GOSTILNO

kjer se toči izvrstno belo in črno vino ter :: DREHERJEVO PIVO
izvrstna domača kuhinja.

Priporoča se za obilen obisk VODSTVO.

Gostilna N. D. O.

na vogalu ul. Carradori-Ghega

je pod novim vodstvom g. JOSIPA ŽIGONA popolnoma preurejena in preskrbljena s piščo najrazličnejših vrst ter s izborno kuhinjo za tople in mrzle jedi. Sprejema abonement na hrano in preskrbuje prenočišča. — Tuzemski in tuzemski časniki na razpolago.

Za cenjeni obisk se najtopleje priporoča

JOSIP ŽIGON, poslovodja.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

Trst-Grižan-Mirammar

Salonski parnik „Volosca“

(za 400 oseb)

Odhod vsak dan s pomola Sv. Karla
ob 9.15 predp., 2.45,

ob nedeljah in praznikih razven tega še
ob 9.15 predp., 2.30 in 4 popol.

CENE:

Vožnja tja in nazaj	K 1.—
za častnike	—50
Samo ena vožnja	—80
„ „ „ za otroke	—30

DELNIŠKA DRUŽBA GREINITZ

CORSO 18 - TRST - CORSO 18

ZADNJE NOVOSTI

PEČI

vseh sistemov

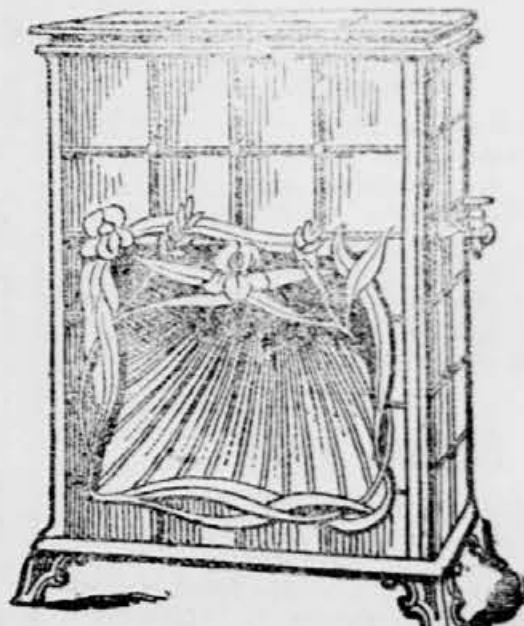
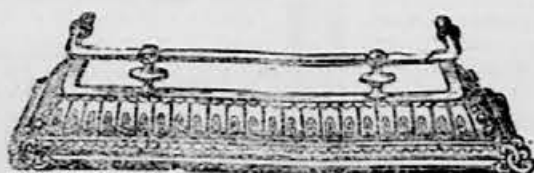
za kurjavo s plinom, ogljem in drugim kurilom

Razven tega bogat izbor

VSEH PRITIKLIN ZA PEČI

po najnižjih cenah.

Slavno občinstvo se prosi, da obiše in pregleda naše **VELIKO SKLADIŠČE**
PEČI, ne da bi bilo obvezano kaj kupiti.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement. Zelo ugodno. Izborna kuhinja in Badjeviško pivo (brez plavobela). Zmerne cene.

RESTAVRACIJA - HOTEL BALKAN (Piazza della Caserma)

„Piccolovo“ sovrašтво nasproti našemu ljudstvu. „Piccolo“ ne more izhajati brez laži, če je le najmanj prilike, ko bi mogel spraviti naše ljudi v nevarnost, ali celo v nesrečo. Tako je tudi brezvestno lagal o nekem dogodku, pripetivšem se na gradnji šole v Gropadi. Na tem delu so bili zaposleni tudi štirje Lonjeri in trije Gropajci. Obmetavanje z malto so prevzeli s kontraktom dva Lonjerca in en Barkovljan. Kontrakt je bil podpisan dne 31. oktobra, a v ponedeljek na to so začeli kontrahenti z delom. Tu pa so jih neki delavci ovadili pisarju podjetnika, češ, da oni ne delajo in da oni preskrbe druge zidarje. In res jih je podjetnik v soboto na to odslavljal z dela. Opuščeni delavci so seveda protestirali, trdeč, da ona ovadba ne odgovarja resnici, in njihov protest zasluži vere tam več, ker je vendar v interesu istega, ki dela na kontraktu, da pridno dela. Vihu tega je potrdil delovodja sam, da so delali z vso pridnostjo. Vsi vsemu temu je ostal podjetnik pri svojem sklepu in do konca delavci so bili odslavljeni. Naravno, da so bili ti delavci razjezjeni, ali radi tega ni prišlo do nikakega spopada ali izgreda. Pač pa so zahtevali oduščeni delavci, naj oni, ki so jih ovadili, pridejo na razgovor z njimi. Mesto tega pa so ovaditelji — zbežali. Opuščeni delavci so res tekli za njimi, ali ne z namenom, da bi jim kaj hudega storili, ampak le, da bi se porazgovorili z njimi.

Tak je bil suhi dogodek. Sedaj pa čujte, kaj je „Piccolo“ napravil iz tega v svoji in fantaziji. Že naslov: „Strel med zidarji“ je vseboval nesramno laž. Potem je pripovedoval „Piccolo“, kako da so oduščeni delavci z revolverji napadli one druge „pridne delavce“. Res je sicer, da je, ko so oduščeni delavci hoteli za ovaditelji, pa nekje EN strel, toda nikdo ni vedel — kje. Nesramna „Piccolova“ izmišljotina je torej, da so streljali ti delavci. Kako neki, ki niti revolverja niso imeli, niti ne kakega drugega orožja! Saj sta jih na mestu preiskala orožniški stražmojster in vaški načelnik iz Padric, a nista našla pri njih nič drugega, nego — meter in svinčnik pri vsakem!

Tu nam prihaja na misel neka anekdota. Kmet je grabil seno na senožeti. Kar je drvel preko senožeti zajec. Kmet je pomeril nanj — z grabljami in v hipu je res od nekje pal strel in zajec je obšel. Pričimastil je lovski čuvaj, ki je obdolževal kmeta lovske tatvine. . . . Ves v strahu, tresoč se na vsem telesu, je kmet prosil oduščanja, češ, da ni vedel, da so grablje nabasane! Po „Piccolovem“ poročilu sta bila tudi meter in svinčnik teh zidarjev — nabasani!

Posledica „Piccolove“ lumparije pa je bila vendar ta, da so bili oduščeni delavci v ponedeljek popoldne — aretirani! Prišli so ponje orožniki iz Bazovice, oziroma Opčin, in jih odvedli v zapore v ulici Tigor. V torko jih je zaslial sodnik v zaporih in jih takoj izpustil na svobodo. Nadaljna preiskava pa razkrila še le vso lumparijo, ki jo je zagrešil „Piccolo“ zopet enkrat na škodo našega ljudstva.

Ta dogodek pa se ne tiče samo prizadetih delavcev, ampak je tudi gospodarskega in političnega pomena za nas. V kričajoči ilustraciji je namreč razmer, ki dovoljujejo, da regulicoli počenjajo z našim ljudstvom prav kar hočejo. V ilustraciji je vse renjiško nesramne objektivnosti! Podjetnik, ki gradi šolo v Gropadi, je namreč — renjiško!! Res skrajni čas je že, da bi prišel kak namestnik, ki bi še vse drugače, nego je to storil princ Hohenlohe, začel pometati s to — zalego.

„Slovenec“ in „Gorica“ v nemilosti? Pišejo nam: Slučajno sem slišal pogovor nekaterih članov Marijane družbe, ko so razpravljali o priditju minole nedelje ko jo je ta družba imela v cerkvi sv. Antona novega. Govornik, gosp. kapelan Čok, da je grabi napredno časopisje, ne da bi imenoval kak list. Priporočal je navzočim, naj ne čitajo pohujšljivih listov in brošur, pač pa naj pridno čitajo: „Novi čas“, „Domoljuba“ in „Bogoljuba“.

Kakor se vidi, g. propovednik ni priporočal „Slovenca“, „Gorice“, „Primorskega lista“. Kako naj si tolačimo to? Mari so tudi ti listi prišli v nemilost?!

Opazovalec.

Izlet zagrebškega pevskega društva „Kolo“ v Trst. Sedaj je torej definitivno določeno, da pride bratsko pevsko društvo „Kolo“ iz Zagreba v soboto 15. t. m. z osebnim vlakom južne železnice ob 5.35 popoldne v Trst. Na kolodvoru sprejme goste tukajšnji vaspeljni odbor, ki je sestavljen iz zastopnikov raznih pevskih in drugih kulturnih društev Trsta in okolice. Sprejema se udeležijo tudi mnogo tukajšnjih gospe in gospodičen. Priprani smo, da se nabere na kolodvoru in na trgu pred kolodvorom mnogo našega slovenskega življa, da izreče svoj priskalni pozdrav dragim in dobrodošlim gostom.

Kakor se nam poroča, bodo razna narodna društva tudi ob progi in po kolodvorih od Divače sem aklamirala zagrebške pevce in pevke.

Med koncertom, ki bo ob 8.15 zvečer, bo pričeljen pozdrav. Po koncertu bo v velik dvoran „Narodnega doma“ komers.

Drugi dan v nedeljo si zagrebški gostje ogledajo dopoldne mesto. Ob 2 pop. bo s parnikom „Volosca“ izlet po morju v miljski zaliv in Griljan (odhod s pomola S. Carlo). Z večernimi vlaki odpotujejo gostje. Del moškega zbora pojde popoldne v Pazin, kjer sodeluje zvečer na koncertu tamoljne čitalnice.

Vspored za bivanje naših dragih gostov ni razsežen, vendar smo prepričani, da se bodo mili gostje iz Hrvatske čutili med nami kakor doma. V Trstu ne zmoremo dosti, a prisrčnosti, dobre volje in bratskega navdušenja med našim slovanskim življenjem Trsta in okolice smo gotovi.

Smuški tečaji v Bohinjski Bistrici. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem priredi s podporo kranjskega deželne odbora v letošnji zimski sezoni 8—10 dni trajajoče smuške tečaje v Bohinjski Bistrici. Začetek in natančni program teh tečajev se bo pravočasno objavil.

Tržaška slovanska mladina ima jutri t. j. v petek ob 9 zvečer v gornji restavraciji „Balkan“ sestanek radi važnih pogovorov o Ciril Metodovem plesu. Opozorjamo na ta sestanek vse zainteresirane in jih prosimo, da se istega v najobličnejšem številu udeležijo.

Slovensko gledališče

v Trstu.

Danes ob 8.30 zvečer se ponovi ena izmed najboljših del svetovne literature, Viljema Shakespearea krasna žalostna „OTELLO“.

Prva predstava je bila naravnost vzorna, ena najlepših, ki so se kdaj uprizorile na našem odru, ter so želi naši igralci splošno priznanje. Kdor si želi ogledati to mojstersko delo najslavnijega svetovnega dramatika, naj ne zamudi nocojšnje predstave. Glavne vloge so v rokah G. Toplaka (Otello), Dragutinovića (Jago) in Mitrovičeve Desdemona.

Predstava je izven abonementa. Vstopnice in sedeži so v razprodaji pri dnevnih gledališki blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Tržaška mala kronika.

Trst, 12. novembra.

Tatvina na pokopališču. Na katoliškem pokopališču pri Sv. Ani so mestni stražniki aretirali včeraj 18letnega dlnarja Bruna Olivo in 20letnega mesarskega pomočnika Bruna Grego, ker sta z nagrobnih spomenikov lomila kosce bron in sta tudi odnesla nekaj vencev.

Vlomo v trgovino. Danes ponoči je neki lopov zlezal na dvorišče hiše št. 22 v ul. delle Acque, je tamkaj razbil neko okno in potem skozi to okno vdril v trgovino Hortenzije Calligari. V trgovini je ukradel iz neke škrinice pet lir, dva srebrna obeska in nekaj salam. Ko je tat ob 3 zjutraj hotel uiti iz trgovine, so ga opazili redarji in ga aretirali. Bil pa je to Ivan Zeugna, star 23 let, Tržačan, mornar, stanujoč v ljudskem prenočišču v ul. Gozji.

Zaradi javnega pohujšanja je bil aretiran 32letni Ivan Cadelli, rodom iz Rovereta na Tirolskem, stanujoč v ul. della Corte št. 4.

Perilo so pokradli neznan tatovi neki Luciji Čebulovi, stanujoči v ulici Ugo Foscolo št. 44. Tatvino je naznanila policija.

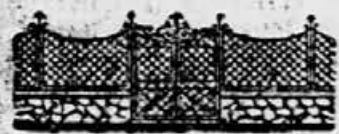
Tatice. Stavbni podjetnik Fran Ferluga ima pri Sv. Alojziju neko ograjeno zemljišče, na katerem ima shranjene razne stvari, ki jih potrebuje v svojem podjetju. Med drugimi je imel zloženega tamkaj precej česa in sedaj je opazil, da mu je zmanjkalo velik del tega lesa. Ker je doznal, da so kradle les v bližini, v niši št. 804, stanujoče ženske Franciška Bonazza, Antonija Pignat, Emilija Berretta, Katarina Bressan, Veronika Bramich in Blanka Buzzi, jih je vseh šest ovadil policiji.

Osepariti jo je hotel. Danes dopoldne je bil v ul. dell' Officina na zahtevo ake Ane Fabretti stanujoče v Škednju, aretiran težak Peter Cubranović, rodom iz Oragore, ker jo je hotel osepariti prodajajoč tej prstan iz medu za zlatega.

Tatvina v usnjami. Poročali smo, da so prošli teden vionili neznan tatovi v Alojziju Schmutzovo trgovino z usnjem v ul. Silvio Pellico št. 8 in pokradli precej blaga, da je znašala škoda okrog 3000 K. Sedaj pa sta bila aretirana trgovca z usnjem Karel Zottich, ki ima svojo trgovino v ul. Molin a vento št. 3 in pa njegov uslužbenec Attilio Cuscel. Dognalo se je namreč, da je Zottich v zadnjem času kupil večjo množino usnja pod ceno, vsled česar je padel nanj sum, da je tako vede kupil ukradeno blago. — Zottichevo trgovino so zaprli.

Neko gluho in mutasto revico je našel neki mimogredoči moški danes ponoči v cestnem jarku ob škedenjski cesti. Izpraveval jo je, odkod je in kaj, toda revica ni mogla povedati ničesar. Prav tako je ni mogel razumeti poklicani stražnik, ki je revico ubožico odpeljal na policijski komisariat k Sv. Jakobu. Ženska tudi na komisariatu ni mogla povedati ničesar, temveč je samo brbljala neko nerazumljivo mo-

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žitne mreže, pohištvo železno in iz medi

dobavlja, kakor je dokazano, trvdka

VALENTIN BERGMAN GRADEC

Podružnica Trst ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastonj.

Novo delavsko konsumno društvo v Trstu.

Članom Novega delavskega konsumnega društva se naznanja, ker se izredni občni zbor ni vršil dne 1. novembra radi nezadostnega števila članov, da se vrši

II. izredni

občni zbor

22. novembra 1913 ob 8 zvečer v društveni gostilni, Škorklja S. Peter 97

s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev predsednika.
2. Volitev odbora in nadzorništva.
3. Slučajnosti.

Ker je dnevni red velike važnosti, se nada je velike udeležbe.

Ako bi ne bilo zadostno število članov, se vrši občni zbor uro pozneje ob vsakem številu članov. ODBOR.

NAZNANILO.

Čast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najfinejše vrste moke. Prepečenci, slaščice, mrzle pijače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča ALOJZIJ GULJ, (prej na trgu Caserma).

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem odprl v Trstu, ulica Campo San Giacomo št. 18, (na vogalu ulice del Pozzo)

Podružnico trgovine jestvin in kolonijalnega blaga.

Priporočam se za obilen obisk in beležim z velespoštovanjem Vekoslav Stepančič.

V dobroznani mesnici

Valerio Demarchi

Trst — Piazza Barriera vecchia št. 9

se prodaja vedno prvovrstno goveje, telečje in kostrunovo, jančbe in kokošje meso. Postrežba tudi na dom. CENE ZMERNE.

Kupujte Kolinsko cikorijo!

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economio št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakega koli blaga iz tujine, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV.

NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trvdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spiljo.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Avtomobil - Universal

Ford 16--20 HP

Novi modeli 1913

Pomnoženo proizvajanje. Znižanje cen! 4—5 sedežev K 4800; 2 sedeža K 4300. Laudalet 6 sedežev K 6300. Popolna oprava Capote s stranskimi zavesami, steklo, pet svetilk, generator za acetilenski plin, rog, kilometrski števec in hitromer. Cene veljajo za voze prosto vozine in colnine v Trstu.

ANTON SKERL,

sodnijski izvedenec

Trst, Piazza Carlo Goldoni. Telefon 1734. Garage: Via dei Bacchi 18. Telefon 2247.

Trgovina jestvin in delikates

CELESTE FURLANI

Trst, via Belvedere št. 57.

Prodaja vedno sveže testenine iz Ilirske Bistrice ter iz drugih sunanjih tovarn. Vino in likerji v steklenicah. Postrežba na dom. Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: kave, olja i. dr. ERNEST KOČEVAR, vodja trgovine.

IVAN TORRESANI

TRST - ULICA GIULIA ST. 32

PRODAJALNA ŽELEZNINE. -- PRE-

METI ZA DOMAČO UPORABO; OBRT-

NI IN POLISKI PREDMETI. -- CENE

ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA.

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravnika

Dr. Makso Barry

Ermanno Schultze, i. tehnik.

Trst, ulica Caserma št. 17, II. nadst.

Posebni zavod za umetne zobe, ustne

plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in

porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zra-

zanje krivo rastočih zob. Zmerne cene.

Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popol.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, žilinskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbo in umetno ključavnice

IVAN REBEK

Čelje, Poljska ulica 14

priporoča svoje tehnične. Ceni razpoložne brezplačno in trdnost.

Dvorec

(villa) v Nabrežini p. 156, lepa lega, z osmimi prostori, velik senčnat vrt, hlev, garage, 700 klastrov, dva vodnjaka, dva uhoda, z električno razsvetljavo,

se prodaja

za K 30.000. Olajšanje plačevanja. Eventuelno se da v najem. Pojasnila: Trst, ulica Zonta 5, tel. 21-64.

FRAN MALIS

dipi. krojač na dunajskem učnem zavodu

za prikrjevanje, z dovolj. nižjeavst. nam.

TRST, ul. Tor S. Piero 4.

Podružnica v Nabrežini.

Krojačnica, zaloga sukna

Obleke po zmernih cenah

Solidna, vzorna izvršitev

litvico, od katere je bilo mogoče samo tu-patam kako besedo slovensko. Stara je ta revica okrog 50 let, ima kratke temnokostanjeve lase, oči sive. Na glavi je imela temen robec z belimi rožami, na sebi pa je imela več oblačil razne barve. S seboj je nosila nekaj zavoj cunj, med katerimi je imela kose kruha. Denarja niso našli nič pri njej. Očitno je uboga ženska tudi nekoliko zmešana.

Žepni tatovi v tramvaju. — Igralcu Josipu Strinju, članu rimske igralske družbe, ki igra v Verdijevem gledališču, je snoči neznan tat ukradel v tramvaju denarnico, v kateri se je nahajalo 10 K. Tat je izginil brez sledu.

Roko si je prestrelil 15letni Robert Minchi včeraj popoldne. Ogledoval je pištolo, ki jo je držal v roki. Pištola je bila nabita in nesreča je hotela, da se je sprožila. Prestrelil si je desno roko. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Iznani renjiko. Tržaška policija je dala odgnati preko meje sledeče renjiko: Attilio Brandinelli, star 45 let, tesar, iz Cosenatico, stanujoč v Čarbolli Zg. št. 150. V Trstu je bil obsojen sodnijsko zaradi pregreška proti osebni varnosti, in napačni pri-javi, večkrat pa policijsko. V Italiji je bil obsojen zaradi goljufije.

— Peter Bezazza, star 24 let, iz Mestre, zidar, stanujoč v ul. del Pozzo št. 16, ka-znovan v Trstu z 10 meseci leče zaradi težke telesne poškodbe. Italijanske oblasti so ga opitale jako slabo.

— Donato Capriatti, star 19 let, iz Bari, kurjač, stanujoč v ul. Altana št. 2, obsojen pred tržaškim deželnim sodiščem v šestmesečno lečo zaradi tatvine. V Italiji je bil večkrat obsojen zaradi tatvine in pod posebnim policijskim nadzorstvom.

— Ivan Tommasini, star 30 let, rojen v Trstu, pristojen v Vivaro pri Vidmu, tr-govec, stanujoč v ul. Pietà št. 6, v Trstu obsojen zaradi goljufive krade, žaljenja straže in sleparstva.

— Amadej Cellini, star 32 let, iz Rima, natak, član mednarodne tatinske družbe. V Italiji je bil pod posebnim policijskim nad-zorsivom.

— Dominik Tonelli, star 27 let, iz Co-ropoli, trgovski agent, stanujoč v ulici Beccherle št. 42, obsojen v Trstu zaradi sleparstva. V Italiji je bil obsojen na 4 me-sece zaradi kvalificirane tatvine, 5 let in pol zaradi zločinke zveze, 2 leti zaradi tatvine in nevarne grožnje, 50 dni zaradi tatvine. V Podkloštru na Koroškem je bil tudi obsojen zaradi tatvine. Tega poštenjaka prav pose-bej priporočamo gospodu državnemu posl. dr. Pitagru, da vložil morda zaradi njega inter-pelacijo.

— Ivan Grassi, star 36 let, iz Livorno, trgovski agent, stanujoč v ul. Donata št. 16, aretiran večkrat zaradi raznih prestopkov in obsojen zaradi raznih prestopkov in za-radi zapeljavanja in kaznivim dejanjem. V Italiji je bil obsojen zaradi telesne poškodbe javne straže in tatvine z orožjem v roki. Bil je v Italiji pod posebnim policijskim nadzor-stvom.

Loterijske številke, izrebane dne 12. novembra:

Gradec	61	5	82	87	17
Brno	41	81	53	18	85
Inomost	75	11	43	82	36

Društvene vesti.

Pevci „Zveze jugoslovanskih želez-ničarjev“ se opozarjajo, da se polnoštevno udeležijo petkove vaje, ker je to zadnja vaja pred nedeljskim nastopom.

Novo delavsko konsumno društvo Škorklja - Sv. Peter 97 bo imelo dne 22. t. m. svoj izredni občni zbor.

Nar. delavska organizacija.

Zveza jugoslovanskih pekovskih po-močnikov priredi v petek ob 10 dopoldne važen shod v društvenih prostorih NDO., ul. Sv. Frančiška št. 2.

Skupina uslužbencev c. kr. javnih skladišč naznanja, da se bo vršil občni zbor skupine v nedeljo, 16. t. m. ob 10 do-poldne v društvenih prostorih, ulica sv. Frančiška št. 2.

Člane godbenega odseka NDO nujno pozivljamo, da se polnoštevno udeležijo da-našnje vaje, ker je zelo važna.

Vesti iz Goriške.

Gorica, (Južni kolodvor). Dopisnik „Zarje“ in enake vrste listov je tako drzen, da napada svojega službenega tovariša, ki mu je bil svoj čas še hvaležen, ko ga je le-ta bil spravil kot delavca k železnici. Mož čebnja tudi nekaj o kvalifikaciji. No, zdi se nam, da se mož, ki se je svoj čas proslavil s polaganjem cemetnega tlaka v Nabrežini, pač ne more bahati s posebno prakso... Saj se razumemo, kaj ne da, go-spod sodrug?! Tovariš Jeran mu je zme-rom samo dobrote izkazoval, v zahvalo za to pa lutrigira in hujška proti njemu, kjer le more.

Dopisnik „Zarje“ se dela, kakor da bi šlo samo za interese socialno-demokratske stranke, ki jih Z. J. Ž. med južnimi želez-ničarji vsekakor prav močno ogroža. Toda v resnici mu narekuje njegove strupene in podle napade edino in samo nizkotno

osebno sovraštvo, ki ga samo zavije v plašč socijalističnih fraz. Dotičnik prav do-bro ve, da bi mu proketo slaba predla, če bi mu naš tovariš hotel vračati milo za drago. Zanaša se pač na našo potrpežljivost in prizanesljivost.

Toda, gospod sodrug naj si zapomni, da zna te prizanesljivosti biti enkrat konec. Naj bo zato pameten in naj nas ne sili, da da mu ne zapojemo prav neprijetne pesmice n. pr. o pečici v villi Z. v Nabrežini in o njenem prečudnem potovanju po južni železnici... Tudi na druge brošure bi ga lahko spomnili in prepričani smo, da ga prav nič ne bodo razveseljevale... Torej vi-dite, gospod sodrug, da Vas prav dobro poznamo in Vam Vašo hudebnost prav po zaslužnju lahko poplačamo. Torej pamet, gospod dopisnik in opustite enkrat svoje intrige!

Radovedni smo, kdaj se tega moža-karja socijalni demokratje sami naveličajo?! Čas bi bil, da ga postavijo pod kap; saj jim v resnici ne dela časti!

DAROV.

— Za bolnega Škerla so darovali: Karis, Mahne, Vidmar, Puntar, Greta, 4 K. Prej izkazanih K 18—; skupaj K 22—.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se ra-čunajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Iščem ževljarskega pol-pomočnika. - Via Sette Fontane št. 497. 2673

Išče se meblirana soba s hrano pri mali dru-žini v bližini ulice Belvedere. Zglasiti se je v Hotelu Balkan soba št. 38. 2675

Priden pošten, dobroznani gostilničar išče go-stilno v najem z gotovo kavcijo. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 2637

Iščem dečka starega od 12 do 14 let, ki bi raznašal okolo. Trgovina klebukov K. Cvenkel, Corso 28. 2577

Zaradi selitve

se prodaja po neverjetno nizki ceni: Poročna soba, solidna, moderna ele-gantna — ogledala — šivalni stroji, stroji za pletenje — tudi različno pohištvo. SAMO ZA MALO DNI.

TRST, ul. del Salice 2 (magazin).

Sprejme se trgovski pomočnik za večjo trgovino na deželi. Prednost imajo oni, ki so večji slovenskega in nemškega je-zika. Naslov pove Ins. odd. Edinosti pod šte. 2633

Meblirana soba s hrano se odda takoj pri mali družini v ulici Commerciala 9, III. n., vrata 33. 6627

Elegantna soba se odda v ulici Coro-neo št. 13, II. nadst. samo boljšemu gospodu in ki stalno biva v Trstu. 2612

Priporočljive turške.

M. Hučič čevljarnica, ul. Lazzaretto vsehlo št. 43. Zaloga izgotovljenih čevljev za moške, ženske in otroke. Sprejemajo se naročila po meri. — Poprave izvršuje točno in hitro po zmernih cenah. 1223

Pohištvo in tapetarije po že znanih ceni-kih cenah, katere se ne dobi drugje. Spalne sobe iz vsakovrstnega lesa, rezane od 380 kron naprej. Jedilne sobe od 440 kron naprej. Nova zaloga S. ERD, ul. Squero nuovo 7, I. nadst. na strani poštnih palače. Po dogovoru olajšanje plačevanja. 1468

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cernica Trst, ulica Olmo št. 14. 1865

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigovez-nica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vam knjigoveška preprosta in fina dela točno in po kon-kurenčnih cenah. 1760

Rudolf Bonnes Trst, ulica San Ze-none št. 17. pri-poroča cenjenemu občinstvu svojo TAPETARSKO DELAVNICO. Izvršuje vsa-kovrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko. Delo solidno. Cene zmerno. 1803

Medena obešala za zavese, Kr. 350 — Potrebščine zmal-tirane in iz aluminija, leseni predmeti in železine za domačo uporabo, po cenah, da se ni bati konkuren-ce. — Obrnite se samo do Umberto Cesca, ulica Caserma št. 14. 1632

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospodsk ulica 7. 4444

Najboljša in najlepša lasuljarska dela se iz-vršujejo v frizerskem salonu And. ROJIC-a v Trstu, Acquedotto 20. Izpadli lasje se kupujejo in izdelujejo se vsakovrstna dela. Dobra in točna postrežba. Ogledajte si izložbo, da se prepri-čate. 1851

Restavracija „Alla Stazione“

TRST, Trg pred južnim kolodvorom 3. — Najugod-nejša restavracija za potnike in za meščane, ker je v bližini južnega kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa po leti na obširnem prostoru pod nebom svež zrak. — Toči se izvrstno pivo in vino I. vrste. Izborna briško vino. Furlansko in istrsko za dom po 96 stot. liter. Domača kuhinja. Cene zmerno. — Lastnik Anton Andrijančič, bivši vratar Ho-tela Balkan. 1152

Narodna urarna in zlatarna

Alojzija Povha

se je preselila
na trg Barriera št. 3 - Trst

Največja izbira vseh vrst ur, zlatanine in srebrnine, kakor n. pr. verižice, priveskov, pr-stanov, zapestnic, uha-nov, brož itd. itd.

Stenske in salonske ure ter budilke naj-novejšega izdelka po najnižjih cenah.

Za vsak predmet se jamči.

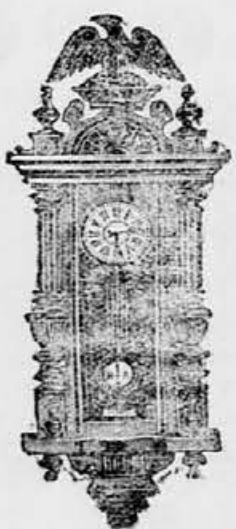
Oglejte si izložbo!

Popravlja vsakovrst-ne ure in zlatanine ter jih jamči za 2 leti.

Za člane slovanskih društev znižane cene.

Za obilen obisk se toplo priporoča udani

Alojzij Povh.

Regulatorji po 10 kron in naprej.

prstani 14 kar. zlato po 6 kron in več.

poročni pr-stani 14 kar. zlato od 8 K dalje.

prstani z dijamantom in brilantom od 10 do 200 kron.

Budilke od 3 K dalje.

ženske zlate ure od 30 do 150 kron, z brilantom.

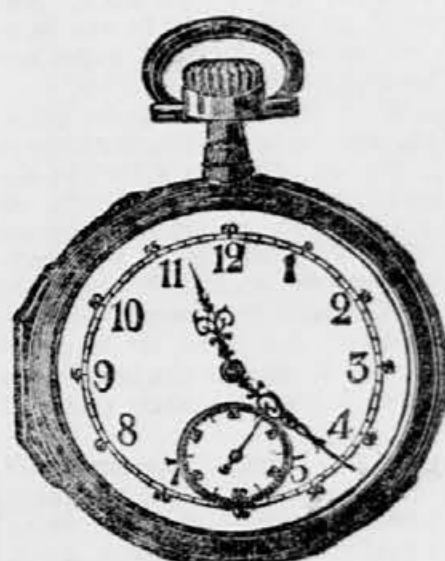
verižice, 14 kar. zlato od 30— do 100— kron.

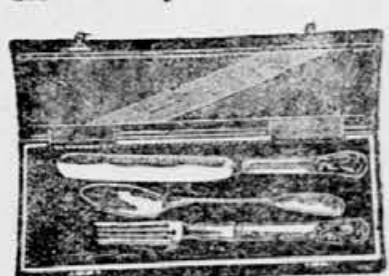
priveski v veliki izbori.

srebrne ženske ure po 7 kron in naprej.

Srebrne ure po 8 kron in dalje.

srebrno jedilno orodje.

zlate ure od 50 kron naprej.